

Prace24.pl

Profesjonalne Pisanie Prac

raty + antyplagiat + gwarancja

Koncepcja Poznawcza – będąca alternatywą dla dwóch tradycyjnych koncepcji Behawiorystycznej i Psychodynamicznej. U podstaw leży założenie, że człowiek nie jest całkowicie sterowany przez środowisko zewnętrzne ani nie jest zależny od sił popędowych, ale raczej jest samodzielnym podmiotem, który samodzielnie i celowo działa. Człowiek przyjmuje i interpretuje informacje, nadaje im także wartość, podejmuje działania sprawując nad nimi kontrolę. Człowiek posiada umiejętność generowania informacji oraz wiedzy, dzięki temu rozwija on kulturę. Umysł człowieka posiada inteligencję, pamięć, zdolność myślenia abstrakcyjnego, właściwości te są wrodzone i rozwijane przez środowisko i kulturę. Centralnym składnikiem osobowości jednostki jest system informacji nazywany strukturą poznawczą (daje poczucie własnej tożsamości), drugim jest środowisko zewnętrzne dostarczające informacji (metabolizm informacyjny). Człowiek posiada widzę (deklaratywną, proceduralną). Im więcej człowiek wie o otaczającym świecie, tym bardziej złożony jest jego system struktur poznawczych (ma bardziej rozwiniętą osobowość). Im bardziej abstrakcyjna jest struktura poznawcza człowieka tym łatwiej mu rozwiązywać ogólne problemy (uniezależniają człowieka). Informacje pochodzące z środowiska po ich przetworzeniu są włączane do struktur poznawczych, dlatego dłuższa izolacja powoduje zaburzenie procesu percepcji. Może także dojść do przeciążenia informacjami, ważna jest tu umiejętna selekcja i odrzucanie nie wartościowych.

Człowiek może poprzez abstrakcyjne myślenie tworzyć (psychologiczna P – pomysły nowe z punktu widzenia indywidualnej jednostki, historyczne H – prowadzi do odkryć nowych dla ludzkości). Model konfliktowy źródłem twórczości są konflikty, frustracje i wewnętrzne sprzeczności – praca twórcza zapobiega kryzysom egzystencjonalnym (Freud), Model spełnienia twórczość stanowi metodę realizacji jednostki, jest samo spełnieniem (Maslow) duża rola w tym modelu odgrywa motywacja poznawcza pobudzająca poznanie świata. Proces twórczości ma charakter spontaniczny, nie jest

przewidywalny, duża rolę odgrywa zjawisko olśnienia (rozwiązanie rodzi się nieświadomie). Teoria zeitgeistu – odkrycia zależna od fazy rozwoju społecznego i kulturalnego, odkrycie uzewnętrznia osobowość twórcy (wybitne jednostki rewolucjonizują naukę i łamią tradycyjne bariery). Środowisko, swoboda zewnętrznej realizacji może spełnić rolę stymulatora twórczości.

Człowiek jako samodzielny pomiot gromadzi i wartościuje informacje, formułuje sądy o wartości indywidualnej, w tym procesie ważną rolę odgrywa środowisko, z którego pochodzi. Wartość pozytywną posiadają te zdarzenia, do których człowiek będzie dążył, które wywołują w nim dodatnie stany emocjonalne. Wartość negatywną mają te, których jednostka unika. Wartości użyteczne (mieć) są niezbędne do utrzymania życia i zachowania gatunku, wartości symboliczne (być) są to odkrycia naukowe zaspokajające ciekawość. Ludzie często niedoceniają lub przeceniają rzeczy wartości są niestabilne a czasem sprzeczne. Ludzie dążą do indywidualnych wartości (dionizyjskie, heraklesowe (dominacja nad innymi ludźmi), prometejskie (altruistyczne i prospołeczne), apollinijskie (poznanie świata), sokratyczne (rozwijanie osobowości)). System wartości pomaga zdobyć jednostce orientację w świecie zewnętrznym i wewnętrznym, zrozumieć rzeczywistość i racjonalnie działać.

Zdolność ludzi do wyrażania się – kompetencja komunikacyjna.

Człowiek jako sprawca podejmuje działania celowe będąc regulowanym przez wiedzę zakodowaną w umyśle i informacje z środowiska. Podstawowe zachowania zachowawcze, pospolite są one nawykowe powtarzalne. Działania transgresyjne polegające na przekraczaniu dotychczasowych osiągnięć i doświadczeń (twórcze i innowacyjne). Człowiek podejmuje działania, aby osiągnąć jakieś wartości, będące celami jednostki. Siłą działania są popędy, dążenia. Ważną rolę odgrywa motywacja pochodząca z informacji o świecie i samym sobie. Poziom aspiracji określa wartości, które jednostka zamierza osiągnąć i które dają jej satysfakcję. Im większa jest różnica pomiędzy aspiracjami a rzeczywistym stanem rzeczy tym silniej jednostka dąży do osiągnięcia celu. Także emocje powstają w procesie poznawania i operowania wiedzą pobudzają do działania, ale zbyt silne stany uczuciowe zakłócają ludzkie czynności.

Zgodnie z koncepcją poznawczą kształcenie osobowości jednostki i jej zdolności działania jest możliwe dzięki systematycznemu wychowaniu, czyli oddziaływaniu na człowieka poprzez programy nauczania i wychowania. Naczelnym celem wychowania jest ukształtowanie osobowości wszechstronnie rozwiniętej, a także zdolnej do podejmowania czynności. Należy ukształtować postawę badawczo-eksploracyjną zdolną do rozwiązywania problemów. Ważne jest nabywanie wiedzy o świecie i samym sobie oraz kształtowanie sfery emocjonalnej pobudzającej do działania zwiększającej efektywność procesu myślenia.

Koncepcja Humanistyczna (Maslow) – odrzucająca jednowymiarowy charakter człowieka. Człowiek jest unikatową całością, składa się z dwóch podsystemów „ja” i „organizmu” które stanowią jedność. Ludzie działają w świecie zewnętrznym, jednostka i świat społeczny tworzą jednolity system. Osoba nie zawsze rozwija się harmonijnie, często powstają sprzeczności pomiędzy jego autentycznym „ja” a tzw. fasadą. Ludzie których jedność jest zaburzona działają mało efektywnie. Człowiek który chce żyć zgodnie z naturą musi stanowić harmonijną całość. Podstawową właściwością człowieka jest rozwój uwarunkowany przez czynniki wewnętrzne, często jest on jednak nie harmonijny ponieważ człowiek nie zawsze wykorzystuje swoje prawdziwe możliwości. Do działania popycha człowieka dążenie do samorealizacji poprzez twórczość, rozwój „ja”. Koncepcja ta przyjmuje że człowiek z natury jest dobry a jego dążenia są konstruktywne. Człowiek w pełni rozwinięty i dojrzały zawsze będzie tworzył dzieła które będą służyć jednostce i społeczeństwu, a destrukcyjne działania uznaje za niezgodne z naturą człowieka! Metody badawcze stosowane przez ten kierunek to przede wszystkim (system wypowiedzi o sobie, Q-sort pomaga określić autoportret badanej osoby, grupy spotkaniowe –poprawa stosunków interpersonalnych i komunikacji). Dąży się do ustalenia systemu wychowania humanistycznego, który ukształtowałby jednostkę dojrzałą. (dążenie do integracji osobowości, rozwój autonomii jednostki uniezależnienie

od bodźców zewnętrznych , ukształtowanie postaw allocentrycznych koncentrowanie uwagi na innych a nie na samym sobie , rozszerzanie świadomości).

Założenia przyjmowane przez psychologów humanistycznych są często zbyt arbitralne , między innymi to że człowiek jest dobry. Człowiek z natury nie jest ani dobry ani zły , dopiero wpływ środowiska, kultury, wychowania czynią z niego szlachetnego lub złego. Błędne wydaje się także założenie że istnieje tylko jedno centralne źródło energii (siła napędowa) którą jest dążenie do samorealizacji. Samorealizacja jest celem wychowania możliwym do osiągnięcia w pewnych warunkach. Także założenie że główną rolę w życiu jednostki pełni aktualne doświadczenie jest błędna , ponieważ człowiek stale odwołuje się do jego przeszłości które regulują jego postępowanie. Wydaje się że nie doceniana jest rola środowiska społecznego w ludzkim zachowaniu, zmniejsza to prawdziwość koncepcji humanistycznej. Zastrzeżenia do tej teorii budzi także koncepcja religii jako szczytowego doświadczenia przeżywanego przede wszystkim przez osoby niezwykle , tymczasem religia jest zjawiskiem powszechnym i dotyczy wszystkich jednostek. Choć istnieje dużo zarzutów co do tej koncepcji jest ona nadal żywo rozwijana i zyskuje sobie nowych zwolenników.